

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele
2014. október

HÍREK

Kiváló orchideás év

A talajlakó orchideák kevésbé ismert, de ennek ellenére jellegzetes tulajdonsága az ún. lappangás. Ez azt jelenti, hogy vannak olyan egyedek, amelyek akár évekig nem virágznak, csak a tőleveleik hajtanak ki, vagy akár meg sem jelennek a földfelszín felett, várva az ideális feltételeket.

2014-ben nagy valószínűséggel a csapadékos időjárásnak köszönhetően több orchideafaj is megörvendezett bennünket újbóli virágzásával, vagy akár új élőhelyeken való felbukkanásával.

A talán leglátványosabb virágú, fokozottan védett bangók nyitották a sort tavasszal. A Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzetben, közel a Nagydorogi Állattartó Telepünkhöz egy eddig is ismert, de jóval szerényebb példányszámú *pókbangó* állomány mellett területi kollégáink egy több száz töves populációra bukkantak.

Ezután következett a *méhbangók* virágzása, amely során innen is, onnan is jöttek az új felbukkanások, sokszor nem is csak egy-két töves állományokról.

Később nagy örömmel fogadtuk a hírt, hogy a Mecseken lassan egy évtizede nem virágzó *Janka-sallangvirág* egy új helyen került elő, ráadásul mindjárt hat, nagyon erős, vitális, közel másfél méteres példánnyal. Mivel forgalmas gyalogút mellett virágoztak, a területkezelő BÍOKOM NKft. Parkerdei Részlegével közösen takaró álcát készítettünk melléjük, hogy megóvjuk őket az esetleges leszedéstől. Az akció sikeres volt, a sallangvirágok termést tudtak érlelni. Emellett még egy másik, új helyen is virágzott egy tő ebből a csodaszép, fokozottan védett orchideából.

Az őszi időszakra már nem annyira jellemző az orchideák virágzása, azonban az ebben az évszakban nyíló kevés faj is szolgált idén meglepetésekkel. Először a szerény termetű, közélről azonban a család mérsékelt övi fajaihoz hasonlóan rendkívül látványos *őszi fűzértekercekről* kaptunk jó híreket. E faj is új helyeken virágzott, valamint a régi állományok is örömdetes képet mutattak.

Az év betetőzéseként, gombát gyűjtő hölgyek szeme elé került a rendkívül ritka, a Mecsek térségében eddig csak négyszer-ötször megfigyelt *fonák bajuszvirág* is kétszer. Dicséretes érdeklődéssel lefotózták a töveket és szakemberekhez fordultak, vagy a világhálón próbálták választ kapni arra a kérdésükre, hogy milyen növényt is találtak. Ennek a korhadéklakó (szaprofiton) életmódot folytató, mikorrhizagombákon élősködő fajnak az a jellegzetessége, hogy a virágai a többi orchideafajtól eltérően nem fordulnak át, így a mézajkai felfelé állnak. Ráadásul az még sosem fordult elő, hogy a megtalált helyen újra kihajtott volna, így általában a felfedezése mindig egy-egy új florisztikai adatot jelent.

Köszönettel tartozunk külső kollégáinknak, akik kirándulásaik, erdőjárásaik során nyitott szemmel járva a felsorolt érdekes és fontos adatokat szolgáltatották! A teljesség igénye nélkül: Jancsi Attila (igazgatóságunk közmunkása), Frank Károly, Lukács Róbert, Jónás István, Endrédi Mária, Kiticsics Anikó, Ötvös Mónika.

Nagy Gábor

Határon átívelő ökoturisztikai fejlesztések valósultak meg

Ökoturisztikai, környezeti nevelési infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztést hajtott végre a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság horvátországi partnereivel közösen az országhatárt átívelő IPA-projekt keretében. A *Két folyó és egy hegy új ökoturisztikai termékek a Dráva mentén, valamint a Papuk-hegységben* elnevezésű, 2014 novemberében záruló fejlesztésnek köszönhetően a nemzeti park igazgatóság bővítette és fejlesztette kínálatát, hogy jobban megfeleljen a modern turizmus és az iskoláskorú korosztály elvárásainak.

Az ökoturisztikai fejlesztések a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a horvátországi Zeleni Osijek civil szervezet, valamint a Papuk Natúrpark együttműködésében zajlottak, összesen 1.021.266 euro értékben. A projekt keretében a magyarországi területeken 345.553 euro értékű fejlesztés valósult meg.

Vízváron környezeti nevelési foglalkozásoknak otthont adó oktatóközpont létesült. A drávaszentesi *Dráva Kapu Bemutatóközpontban* többek között idegenforgalmi infrastruktúra-fejlesztés történt. Létesült egy madárrepatrió, ahol lehetőség nyílik sérült, beteg madarak helyben való gyógyítására, másrészt a vendégek közelebről megismerhetik az egyes madárfajokat; továbbá egy új játszótér is épült. A fejlesztés keretében felújítottuk a *Szentborbási Oktatási Központ* melléképületét. Emellett padokkal, asztalokkal, esővédőkkel bővült ki a drávai vízitúra táborhelyek infrastruktúrája, valamint *Drávaszabolcson* elkészült egy új tanösvény. Béda-Karapancsán a *Boki-Duna halászati bemutatóhely* tradicionális halászati eszközöket és módszereket bemutató létesítménye egészült ki új elemekkel, információs táblákkal. A kölkedi *Fehér Gólya Múzeum* mellett padok és asztalok, valamint az időjárásálló interaktív foglalkoztatók szolgálják mostantól a szabadtéri környezeti nevelési foglalkozásokat. *Vízváron, Drávaszentesen és Kölkeden* a madarak, valamint a természet megfigyelésére, tanulmányozására szolgáló spektívek, távcsövek kerültek beszerzésre, melyek a madarak életnek megismerését segítő új interaktív eszközökkel kiegészítve tartalmas madárismereti programok megvalósítását segítik elő. Az ökoturisztikai fejlesztések érintik a kerékpáros- és víziturizmust: túrakenuk és kerékpárok, továbbá a szállításukat szolgáló mikrobusz és utánfutó beszerzésével. Az érintett helyszíneken, a Dráva és a Duna mentén egyaránt, háromnyelvű információs táblákat helyeztünk ki, melyek a természeti értékek mellett a területre egykor jellemző gazdálkodási formákat is bemutatják.

A projekt keretében megvalósult fejlesztéseket és a kibővülő kínálatot mutatják be a kétnyelvű (magyar-horvát) nyomtatott anyagok, melyek segítségével mindkét ország turistái könnyebben tájékozódhatnak az érintett területeken. A színes prospektusok eljutnak az utazási irodákhoz, turisztikai szolgáltatókhoz, médiához, valamint a helyi vendéglátókhöz, természetvédelmi hatóságokhoz, az üzleti szektor szereplőjéhez is. A projektpartnerek együttműködésével pedagógusok, utazásszervezők, újságírók részére nyitott napokat szerveztünk.

Diákok eredtek Fekete István nyomába

Október 1-jén, Az Erdők Hete rendezvénysorozat keretében, kicsit ködös, majd szép napsütéses időben, a Baranya megyei Bakóca környékén létesített Fekete István Emlékösvény körülbelül 5 km-es szakaszán immár nyolcadik alkalommal került lebonyolításra a Fekete István nyomában Természetismereti és életrajzi terepi akadályverseny.

Az általános iskolák 7-8. osztályos tanulói Berkesdről, Mecseknádasdról, Mindszentgodisáról, Komlóról és Pécsről érkezve járták végig a verseny távját, ahol természetismereti (növény- és állatfajok felismerése, természetjárással, természetvédelemmel, erdő- és vadgazdálkodással kapcsolatos kérdések, terepi feladatok) és az író életével, különösen a környékhez kapcsolódó emlékeivel, írásaival foglalkozó kérdésekre, terepi feladványokra kellett válaszolniuk.

A háromfős csapatok közül a feladatokat legjobban a pécsi Jurisics Utcai Általános Iskola Száguldó csigák nevű csapatának sikerült megoldani, őket az egyik mindszentgodisai (Vaddisznók) és mecseknádasdi csapat (Pisták) követte.

A verseny szervezőinek (Duna-Dráva NPI, Mecsekerdő Zrt. Sásdi Erdészete, Dombóvári Fekete István Kulturális Egyesület, Ajkai Fekete István Irodalmi Társaság, Janus Pannonius Múzeum Természettudományi Osztálya) reményei szerint a rendezvénnyel évről-évre sikerül továbbvinni és a gyerekekbe oltani az író örök törekvését, a magyar táj szeretetét és védelmét.

Abaligeti nyereményjáték - lezajlott a sorsolás

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság játékra invitált minden gyermeket és felnőttet, akik látogatást tettek az Abaligeti-barlangban vagy a Denevérmúzeumban. A játék során egy, a barlanggal és a denevérekkel kapcsolatos

kérdőívet kellett kitölteni. Az augusztus 1-től október 15-ig tartó nyereményjátékra összesen 285 pályázat érkezett. A felnőtt kategória nyertese: Horányi Tímea budapesti lakos, míg a gyerekeknek szóló kérdéssor kitöltői között Molnár Csanád szentesi lakos lett a szerencsés. Nyereményük 1-1 ajándékcsomag, amelyet postázunk lakcímükre! A nyerteseknek ezúton is gratulálunk!

Bemutatóhelyeink őszi-téli nyitvatartása

Az őszi-téli szezon kezdetével bemutatóhelyeink nyitvatartása megváltozik. Az őszi-téli nyitvatartási rend az alábbiak szerint alakul:

Pécs, Tettyei Mésztufa-barlang

október 31-ig: H-V: 10.00-19.00

november 1 - március 14.: H-P: 11.00-16.00, Szo-V: 10.00-16.00

Pécs, Pintér-kert Arborétum

október 31-ig munkanapokon H-Cs: 8.00-16.00, P: 8.00-14.00, Szo-V és ünnepnapokon: 10.00-18.00

november 1 - március 31.: munkanapokon H-Cs: 8.00-16.00, P: 8.00-14.00

Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum

október 16-március 14.: naponta 10.00-15.00

Az utolsó vezetés a barlangban zárás előtt egy órával indul.

Mohácsi Nemzeti Emlékhely

október 24 - március 31.: H-V 9-16 óráig.

Kölked - Fehér Gólya Múzeum

szeptember 1 - április 30.: keddtől szombatig 10.00-16.00.

Drávaszentes - Dráva Kapu Bemutatóközpont

november 1 - március 31.: előzetes bejelentkezéssel látogatható (Tel.: 82/461-285, 30/474-3591).

Nagyharsányi Szoborpark

szeptember 30-ig naponta 10.00-18.00

október 1 - március 31.: naponta 10.00-16.00.

KÖRNYEZETI NEVELÉS

Ismerkedés a madarak világával a Duna-Dráva Nemzeti Parkban

A Hírek rovatunkban bemutatott, 2014 novemberében záruló, *Két folyó és egy hegy új ökoturisztikai termékek a Dráva mentén, valamint a Papuk-hegységben* elnevezésű IPA-projekt részeként Vízváron, Drávaszentesen és Kölkeden a madarak megfigyelésére, tanulmányozására szolgáló eszközök - spektívek, távcsövek - kerültek beszerzésre. A kibővült infrastruktúra a madarak életének megismerését segítő új interaktív eszközökkel kiegészítve tartalmas madárismereti programok megvalósítását segítik elő.

Kölkeden a programok középpontjában a fehér gólya áll. A helyi madármegfigyeléstől kezdve a köpetvizsgálaton át a nemzeti parki területen élő vízimadarak tanulmányozásáig számos környezeti nevelési programon vehetnek részt az érdeklődők.

A Drávaszentesen található Dráva Kapu Bemutatóközpont programjai közül kiemelkedő jelentőségű a madárles, a madárgyűrzési bemutató, melyeket igény szerint filmvetítéssel egybekötött előadással lehet kiegészíteni. A vizes élőhelyek madárvilága iránt intenzíven érdeklődő, kitartó természetkedvelők lessátras madármegfigyelésen vehetnek részt.

A Vízvári Oktatóközpont szintén érdekes és tartalmas madarászprogramokat kínál, a madárlesen és a lessátras madármegfigyelésen kívül a lelkes természetbarátok a Dráva egyik legszebb szakaszához, a Heresznyei magasparthoz kirándulhatnak: a gurgyalagok és parti fecskék költőüregével gazdagon lyuggatott partfal ideális a madármegfigyelésre is, amelyhez távcsöveket biztosítunk.

A programokon előzetes jelentkezést követően lehet részt venni. A programok egy része a madarak vándorlásából adódóan csak nyáron vehető igénybe.

Információk: www.ddnp.hu, dunadrava@ddnp.kwm.hu

PROGRAMAJÁNLÓ

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai 2014. októberben és november elején

November 4.: DDNP Klub

Madarak nyomában távoli tájakon Laczik Dénes előadása

Diavetítéses előadás

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra, ingyenes program.

November 12.: Kis csillagász - pecsétgyűjtő program gyerekeknek

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Tettye Oktatási Központja játékra invitálja a 7-13 éves diákokat! A játék egy előadásorozat része, ahol a résztvevők rengeteg érdekességet tudhatnak meg a természetvédelem gyakorlati tevékenységeiről, valamint a növényekről, a gombákról és az állatokról. Azok a gyerekek, akik a pecsétgyűjtő sorozat hat programján részt vesznek, ingyenesen látogathatnak el családjukkal (max. 5 fő) a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság egyik szabadon választott túrájára 2014-ben, vagy 2015-ben. A november 12-i program témája: Az éjszakai égbolt csodái. Milyen eszközökkel fűrkészhetjük a csillagok titkait?

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 15.00 óra. A program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 300 Ft/fő.

November 15.: Madarak a kertünkben

Az érdeklődők egy figyelemfelkeltő vetítésen hallhatnak a mindennapokból jól ismert madarak életmódjáról, szokásairól. A Fehér Gólya Múzeum kertjében folyamatos gyűrűzés közben meg is csodálhatjuk ezeket a madarakat. Játékos úton foglalkozunk a téli madáretetés tudnivalóival.

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 10.00 óra. A program időtartama: 3 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

November 17.: Kis Természetbúvárok Szakköre

A Kis Természetbúvárok Szakkörének foglalkozásain rátermett oktatók segítségével, élményt adó programokon fedezhetik fel a gyerekek az élővilág titkait. A november 17-i program témája: Erdőlakó emlősállatok

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 15.00 óra. A program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 300 Ft/fő.

November 29.: A téli madáretetésről Drávaszentesen

A fagyok beköszöntével házunk táján segítségére lehetünk a nálunk áttelelő és a vonuló madárfajoknak egyaránt. Fontos madárvédelmi tevékenység a madáretetés, amellyel segíthetünk a madaraknak a téli időszakot átvészelni. A programon résztvevők megtudhatják, miért fontos a táplálék folyamatos kihelyezése, milyen táplálékot adhatunk a madaraknak, illetve milyen típusú etetők léteznek. A résztvevők az etetők környékén leggyakrabban előforduló fajokkal is megismerkedhetnek.

Helyszín, időpont: Dráva Kapu Bemutatóközpont, Barcs-Drávaszentes, 10.00 óra. A program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 300 Ft/fő.

December 2.: DDNP Klub

A Mecsek madárvilága képekben Völgyi Sándor előadása

Diavetítéses előadás

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra, ingyenes program.

December 6.: Adventi kézműves program Drávaszentesen

A kézműves program a karácsonyi készülődés jegyében telik, saját készítésű ajándékok megalkotásához nyújt hasznos segítséget. A vidám, alkotó délelőttön karácsonyfadíszeket, dekorációkat készíthetnek a gyerekek.

Helyszín, időpont: Dráva Kapu Bemutatóközpont, Barcs-Drávaszentes, 10.00 óra. A program időtartama: 3 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

Pécs, Pintér-kert Arborétum

Pécs, Tettyei Mésztufa-barlang

Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum

Mohácsi Történelmi Emlékhely

Kölked, Fehér Gólya Múzeum

Boki-Duna, halászati bemutatóhely

Barcs-Drávaszentes, Dráva Kapu Bemutatóközpont

Szársomlyó

Nagyharsányi Szoborpark

Zselici Csillagoségbolt-park - Éjszakai túrák előre meghirdetett időpontokban - Éjszakai túrák igény szerint

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 72/518-221, 72/518-222

E-mail: wodtke@ddnp.kwm.hu, komlos@ddnp.kwm.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra "Hírlevél leiratkozás" tárgyú [e-mailben](mailto:)! Köszönjük!